

روند تحول گفتمان ملی‌گرایی کُردی در اشعار حاجی قادر کوی

عبدالخالق یعقوبی^۱

چکیده

مقاله کنونی سیر تغییر اشعار حاجی قادر کوی از نظر فرم و محتوا را در سه مرحله‌ی مختلف دنبال می‌کند که به واسطه‌ی آن حاجی قادر هویت ملی‌کُردی را برجسته می‌نماید. در مرحله‌ی نخست، شاعر از غزل با الگوبرداری از اصول و قوانین شعر کلاسیک فارسی بهره می‌گیرد و از نظر محتوایی از شعرای کلاسیک کُرد مانند نالی و سالم پیروی می‌کند. مرحله‌ی دوم که دوره‌ی گذار نام دارد، حاجی قادر از غزل دور شد و برای بیان احساسات ملی‌گرایانه‌ی خود از قصیده استفاده نمود. قالب شعری مثنوی در مرحله‌ی آخر این امکان را برای حاجی قادر مهیا نمود تا گفتمان ملی‌گرایی کُردی را به عنوان یک ایدئولوژی سیاسی تثبیت کند و کردستان از طریق آن خود را از زیر سلطه‌ی امپراتوری‌های عثمانی و قاجار رها کند. این مقاله نشان می‌دهد که به کارگیری قالب‌های ادبی مختلف در اشعار حاجی قادر ارتباط تنگاتنگی با روند تغییر افکار و جهان‌بینی وی پیرامون وضعیت و جایگاه کُردها دارد.

واژگان کلیدی: حاجی قادر، ملی‌گرایی کُردی، هویت ملی، عزل، قصیده، مثنوی

^۱ مدرس زبان انگلیسی، دانشگاه بین‌المللی اربیل، کردستان عراق